

Sadržaj

Sadržaj	v
O autorima	xii
Predgovor	xiii
1. poglavlje	1
Povijest države i prava	
<i>Mario Rašić, mag. iur.</i>	
1. Povijest države i prava	3
1.1. Država i pravo staroga vijeka	3
1.1.1. Općenito	3
1.1.2. Države Mezopotamije	5
1.1.2.1. Sumerska država	5
1.1.2.2. Babilonska država	7
1.1.2.2.1. Državno ustrojstvo	8
1.1.2.2.2. Društvo	8
1.1.2.2.3. Gospodarstvo	10
1.1.2.2.4. Pravo	10
1.1.3. Atenska država i pravo	13
1.1.3.1. Rano razdoblje	13
1.1.3.2. Nastanak atenske države	15
1.1.3.3. Aristokratska republika	16
1.1.3.4. Demokratska republika	18
1.1.3.5. Državno ustrojstvo Atenske države	21
1.1.3.6. Društvo	23
1.1.3.7. Gospodarstvo	24
1.1.3.8. Pravo	24
1.2. Država i pravo Franačke	26
1.2.1. Povijest Franačke	26
1.2.2. Državno ustrojstvo	29
1.2.3. Društvo	32
1.2.4. Gospodarstvo	32
1.2.5. Pravo	33

1.3. Država i pravo Engleske	35
1.3.1. Srednjovjekovna država i pravo Engleske	35
1.3.1.1. Državno ustrojstvo	38
1.3.1.2. Društvo i gospodarstvo	42
1.3.1.3. Pravo	42
1.3.1.3.1. Common law	42
1.3.1.3.2. Equity law	44
1.3.1.3.3. Statute law	45
1.3.2. Novovjekovna država i pravo Engleske	47
1.3.2.1. Ustavni akti	49
1.3.2.2. Državno ustrojstvo	51
1.3.2.2.1. Uprava i sudstvo	53
1.3.2.3. Pravo	54
1.3.2.3.1. Common law	54
1.3.2.3.2. Equity law	54
1.3.2.3.3. Statute law	55
1.4. Francuska država i pravo	55
1.4.1. Revolucija 1789. i događaji do 1799.	55
1.4.1.1. Francuska revolucija 14.7.1789.	56
1.4.1.2. Ustavna kraljevina	59
1.4.1.3. Prva Republika	60
1.4.2. Napoleonovo doba	63
1.4.2.1. Napoleon kao prvi konzul	63
1.4.2.2. Prvo Carstvo	64
1.4.3. Restauracija kraljevine Bourbona	66
1.4.4. Druga Republika	67
1.4.5. Drugo Carstvo	68
1.4.6. Treća Republika i razvoj do Pete Republike	68
1.5. Najnovija državnopravna povijest Republike Hrvatske	71
dr.sc.Ljerka Mintas-Hodak	
1.5.1. Država i pravo Druge Jugoslavije	71
1.5.2. Država i pravo Republike Hrvatske	78
1.5.3. Hrvatska i Europska unija	82
2. poglavlje	87
Teorije o pravu	
<i>dr. sc. Ljerka Mintas - Hodak</i>	
1. Teorije o pravu	89
2.1. Prirodnopravna teorija prava u antici	91

2.2. Srednjovjekovne prirodnopravne teorije prava	96
2.2.1. Kršćanska prirodnopravna teorija	96
2.2.2. Građansko-racionalistička prirodnopravna teorija	99
2.3. Pozitivnopravne teorije	101
2.3.1. Povijesnopravna škola pozitivizma	102
2.3.2. Sociološki pravni pozitivizam	104
2.3.3. Dogmatski i normativistički pozitivizam	111
2.3.4. Marksistička teorija prava	113
2.4. Integralne teorije prava	113
Ponavljjanje	115
3. poglavlje	117
Država kao predmet prava	
<i>dr. sc. Ljerka Mintas - Hodak</i>	
3. Država kao predmet prava	119
3.1. Država kao organizacija	119
3.1.1. Karakteristike i bit države	120
3.1.2. Pretpostavke postojanja države	124
3.2. Organizacija vlasti u državi	125
3.2.1. Oblici vlasti i odnos između raznih vlasti u državi	125
3.2.2. Osnovne funkcije države	128
3.3. Razni oblici vladavine	133
3.4. Oblici državnog uređenja	137
3.4.1. Tijela vlasti	137
3.4.2. Vrste tijela vlasti	138
3.4.3. Oblici državnog uređenja	138
3.5. Oblici političkog sustava	141
Pitanja i vježbe za ponavljanje	143
4. poglavlje	145
Ustavno uređenje Republike Hrvatske i uloga neovisnih regulatora tržišta u RH	
<i>dr. sc. Ljerka Mintas - Hodak</i>	
4. Ustavno uređenje Republike Hrvatske i uloga neovisnih regulatora tržišta u RH	147
4.1. Donošenje, promjene i sadržaj Božićnog Ustava Republike Hrvatske	147

4.2. Temeljne odredbe Ustava Republike Hrvatske	149
4.3. Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda	150
4.4. Nositelji vlasti u Republici Hrvatskoj	155
4.4.1. Zakonodavna vlast – Hrvatski sabor	156
4.4.1.1. Općenito	156
4.4.1.2. Unutarnji ustroj Hrvatskog sabora	157
4.4.1.3. Ovlasti Sabora Republike Hrvatske	158
4.4.1.4. Postupak donošenja zakona	159
4.4.1.5. Zakonodavna delegacija	160
4.4.1.6. Akti koje donosi Hrvatski sabor	162
4.4.1.7. Odnos Vlade i Hrvatskog sabora	162
4.4.1.8. Referendum u Republici Hrvatskoj	164
4.4.2. Izvršna vlast	165
4.4.2.1. Vlada Republike Hrvatske	165
4.4.2.1.1. Sastav i ustroj Vlade Republike Hrvatske	165
4.4.2.1.2. Konstituiranje i prestanak rada Vlade Republike Hrvatske	167
4.4.2.1.3. Ovlasti Vlade i donošenje odluka	168
4.4.2.1.4. Tijela državne uprave	169
4.4.2.1.4.1. Središnja (centralna) tijela državne uprave	170
4.4.2.1.4.2. Lokalna i područna (regionalna) tijela uprave	175
4.4.2.1.4.3. Nadzor nad radom tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti u obavljanju nekih poslova državne uprave	181
4.4.2.1.5. Raspuštanje predstavničkog tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te opoziv izvršnog tijela	184
4.4.2.2. Predsjednik Republike Hrvatske	184
4.4.2.2.1. Izbor	184
4.4.2.2.2. Funkcije	185
4.4.2.2.3. Imunitet, ograničenja i odgovornost	185
4.4.2.2.4. Suradnja Predsjednika RH i Vlade RH u provođenju politike Vlade	186
4.4.3. Sudbena vlast	187
4.4.3.1. Suci	187
4.4.3.2. Vrste i djelokrug sudova u Republici Hrvatskoj	188
4.4.3.2.1. Redovni sudovi ili sudovi opće nadležnosti	189
4.4.3.2.2. Specijalizirani sudovi	190
4.4.3.2.3. Vrhovni sud Republike Hrvatske	192
4.4.3.3. Državno odvjetništvo	192
4.4.4. Ustavni sud Republike Hrvatske	195
4.4.4.1. Suci Ustavnog suda	196

4.4.4.2. Ovlasti Ustavnog suda	196
4.4.4.3. Donošenje akata od strane Ustavnog suda	197
4.4.4.4. Ustavna tužba	198
4.5. Ustavne odredbe o Hrvatskoj u Europskoj uniji	199
4.6. Promjena Ustava Republike Hrvatske	200
4.7. Neovisni regulatori tržišta	200
Zadaci, ponavljanje i vježbe	202

5. poglavlje **209**

Sustav prava

dr. sc. Ljerka Mintas - Hodak

5. Sustav prava	
5.1. Različiti poretki	211
5.1.1. Odnos između moralnih, običajnih i pravnih normi	212
5.1.2. Metodologija prava	214
5.1.2.1. Aksiološki pristup pravu	215
5.1.2.2. Sociološki pristup pravu	216
5.1.2.3. Dogmatski pristup pravu	220
5.2. Pravni sustav	221
5.2.1. Sistematizacija pravnog sustava	221
5.2.1.1. Pravni institut ili pravna ustanova	222
5.2.1.2. Pravna grana ili grana prava	223
5.2.1.3. Grupa prava ili pravna grupa	224
5.2.2. Svrha i karakteristike pravnog sustava	227
Ponavljanje i vježbe	229
5.3. Pravna norma	232
5.3.1. Pojam pravne norme i izvori normi	232
5.3.2. Adresanti i adresati pravnih normi	232
5.3.3. Bitna obilježja pravne norme	233
5.3.4. Oblici u kojima se iskazuju pravne norme	234
5.3.5. Potpune i nepotpune pravne norme	235
5.3.5.1. Hipoteza pravne norme	238
5.3.5.2. Zahtjev ili dispozicija pravne norme	239
5.3.5.3. Ovlaštenje i obveza u pravnoj normi	241
5.3.5.4. Delikt kao dio pravne norme	241
5.3.5.5. Sankcija ili kazna sadržana u pravnoj normi	244
5.3.5.6. Slučajevi isključenja protupravnosti i nesavršene norme	246
5.3.6. Tipologija pravnih normi	247

5.3.7. Valjane i nevaljane važeće pravne norme	250
5.3.8. Konkurencija pravnih normi	251
Ponavljjanje i vježbe	252
5.4. Pravni akti	255
5.4.1. Pojam pravnog akta	255
5.4.2. Normativni pravni akti	256
5.4.3. Pravni akti kao izvori prava	257
5.4.4. Struktura i hijerarhija pravnih akata	258
5.4.5. Tvorci pravnih akata i nadležnost za donošenje akata	259
5.4.6. Načelo zakonitosti pravnih akata	261
5.4.6.1. Nezakonitost pravnih akata	262
5.4.6.2. Razlozi i sredstva za ispitivanje (ne)zakonitosti pojedinačnih pravnih akata	264
5.4.6.3. Pravomoćnost i izvršnost ili stupanje na snagu pravnog akta	266
5.4.7. Oblici pravnih akata	267
5.4.7.1. Ustav	267
5.4.7.2. Zakon	269
5.4.7.3. Podzakonski akti	273
5.4.7.3.1. Podzakonski akti državnih tijela	273
5.4.7.3.2. Podzakonski akti – područnog i lokalnog samoupravnog zakonodavstva	275
5.4.7.3.3. Podzakonski akti – autonomni pravni akti	276
5.4.7.3.4. Podzakonski akti – pojedinačni/individualni pravni akti	278
5.4.8. Običajno pravo kao formalni izvor prava	280
5.4.9. Pravna znanost kao posredni izvor prava	282
5.4.10. „Priroda stvari” kao izvor prava	283
5.4.11. Objavljivanje pravnih akata i zabrana povratnog djelovanja akata	283
Ponavljjanje i vježbe	284
5.5. Pravni odnos	287
5.5.1. Pojam i elementi pravnog odnosa	287
5.5.1.2. Pravni objekt kao element pravnog odnosa	294
5.5.1.3. Pravna ovlaštenja i obveze kao elementi pravnog odnosa	295
5.5.2. Važnost konkretnog pravnog odnosa	300
5.5.3. Vrste pravnih odnosa	303
Ponavljjanje i vježbe	304
5.6. Ostvarivanje pravnih normi i akata	307
5.6.1. Općenito o ostvarivanju pravnih normi	307
5.6.2. Antinomija	310

5.6.3. Tumačenje pravnih normi	311
5.6.3.1. Pravila tumačenja	314
5.6.3.2. Popunjavanje pravnih praznina	319
5.6.3. Izvršenje pravne norme pravnim radnjama	320
Ponavljanje i vježbe	322
Prilog: Ustav	327
Literatura	373